

Zorgplan Quadratum

1. De school

Quadratum is een afdeling voor fulltime hoogbegaafden onderwijs. De afdeling is opgericht vanuit een ouderinitiatief en van start gegaan in september 2016. Schooljaar 2018-2019 is daarmee het derde schooljaar van de afdeling.

Vanaf augustus 2018 is Quadratum gevestigd aan de Benthuizerstrat 101 in Rotterdam Noord.

Quadratum heeft in haar korte bestaan te maken gehad met een zeer snelle groei (van 29 leerlingen in 2016 tot 116 leerlingen in juni 2018). Quadratum telt nu ongeveer 85 leerlingen verdeeld over 6 groepen. De groepsaantallen liggen momenteel tussen de 10 en 17 leerlingen waarbij 20 de maximum groeps grootte is. Bij alle leerlingen is recent een intelligentieonderzoek uitgevoerd door een daartoe geautoriseerde externe partij. Uit dit onderzoek, dat minder dan twee jaar geleden is uitgevoerd, blijkt een gemiddeld IQ van 130 of hoger.

Vanaf de start van de school is er sprake van een zeer grote groep leerlingen uit gezinnen met hoogopgeleide ouders.

2. Onderwijskundige visie en missie

Het team van Quadratum richt zich op een optimale ontwikkeling van ieder kind, zowel in sociaal-emotioneel als cognitief opzicht, waarbij er voor ieder kind sprake is van een goed werkbaar evenwicht tussen relatie, competentie en autonomie. Om dit te bereiken werken wij handelings- en opbrengstgericht. Hierbij staan centraal:

- a. een goed en veilig pedagogisch klimaat en
- b. een rijke leeromgeving

ad a:

Om een veilig klimaat te realiseren hechten wij aan een duidelijke structuur en - ook vanuit onze christelijke identiteit - aan waarden en normen die we zichtbaar willen maken in de omgang met elkaar. Er is gekozen om De Vreedzame School als instrument hiervoor te gebruiken. Daarom hangen de kernwaarden uit deze methode zichtbaar op de gangen en worden de groepsspecifieke (door de leerlingen met de leerkracht samen zelf vastgestelde) afspraken zichtbaar gemaakt in de klassen. Afspraken hieromtrent liggen tevens vast in ons gedragsprotocol.

ad b:

Quadratum is georganiseerd rond het leerstofjaarklassensysteem waarbij de leerstof van zowel basisvakken als vakken daarbuiten op aangepaste wijze, passend bij onze doelgroep, wordt aangeboden. Binnen deze opzet houden we hierdoor zoveel mogelijk rekening met verschillen tussen de leerlingen. Om dit te realiseren wordt in alle groepen gewerkt met verkorte stapelinstructie ten behoeve van de lesdoelen. Verder worden er taakafspraken gemaakt op basis van prétoetsen op rekenen en spelling. Wanneer het strookt met het

lesdoel wordt gebruik gemaakt van activerende en coöperatieve werkvormen. Verwerking vindt zelfstandig of in samenwerkingsgroepjes plaats.

De missie van Quadratum is verwoord in de kernwaarden: samen, enthousiast, doelgericht, ontwikkeling en verantwoordelijkheid.

3. Uitgangspunten interne begeleiding en leerlingenzorg

De organisatie van de leerlingenzorg is een zaak van de school als geheel en krijgt gestalte onder de verantwoordelijkheid van de directie en IB. Het systeem van interne begeleiding is een reeks van samenhangende activiteiten die binnen de school worden verricht. Deze activiteiten zijn gericht op het signaleren, analyseren, diagnosticeren, remediëren en evalueren. Het doel is te komen tot planmatig handelen op zowel individueel, groeps- als schoolniveau.

Om zicht te krijgen op problemen en onderwijsbehoeften, gebruikt de school diverse data en informatiebronnen, waaronder gegevens uit het psychologisch (IQ) onderzoek, de resultaten van methodegebonden toetsen, leerlingvolgsysteemtoetsen, dialogen met leerlingen en (gerichte) observaties. Daarnaast wordt ook informatie uit gesprekken met ouders en externe deskundigen nadrukkelijk meegenomen.

De zorg richt zich op de ontwikkeling op cognitief en sociaal-emotioneel gebied. Het onderwijs richt zich immers op kwalificatie, socialisatie en subjectwording.

4. Van “Handelingsgericht werken” naar “Opbrengstgericht Passend Onderwijs”

In het schooljaar 2016-2017 is de school gestart met de HGW-cyclus zoals deze voor de reguliere afdeling van de Talmaschool is vastgesteld. Inmiddels is deze werkwijze leidend in de school.

In het schooljaar 2018-2019 zal deze cyclus gedeeltelijk gehanteerd worden. Daarnaast is een start gemaakt met de invoering van het concept Opbrengstgericht Passend onderwijs (OPO). Op dit moment bevinden we ons met de school in een overgangssituatie waarin we gebruikmaken van de werkcyclus Handelingsgericht Werken en de beginselen van Opbrengstgericht Passend Onderwijs. Vanaf september zal gewerkt worden aan de hand van het onderwijsplan Rekenen en Wiskunde, Taal, Spelling en Begrijpend Lezen.

Ook bij de analyse van de midden-opbrengsten zullen wij de OPO uitgangspunten en-overzichten gebruiken.

In 4.1. beschrijven we de werkwijze HGW

In 4.2. beschrijven we de uitgangspunten van OPO

4.1 Handelingsgericht Werken

Handelingsgericht werken (HGW) is een systematische, cyclische manier van werken gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- HGW is doelgericht;
- HGW gaat om wisselwerking en afstemming;
- Onderwijsbehoeften staan centraal;
- Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe;
- Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang;

- De betrokkenen werken constructief samen;
- De werkwijze is systematisch en transparant.

In de hele school werken we volgens de HGW gesprekscyclus.



In de groepen 4 t/m 8 wordt onderwijs verzorgd op basis van de onderwijsplannen op de diverse vakgebieden (zie onderdeel Opbrengstgericht Passend Onderwijs).

In de vormgeving van ons onderwijs en zorg staat de cyclus 'Handelingsgericht Werken' centraal. Deze cyclus bestaat uit vaste stappen die de groepsleerkracht – waar nodig ondersteund door de intern begeleider – uitvoert.

1. Verzamelen van gegevens van leerlingen in ons leerlingvolgsysteem ESIS. Signaleren van leerlingen die de komende periode extra aandacht nodig hebben. Dit kan zowel betrekking hebben op behoefte aan extra verdieping als op verlengde instructie in verband met hiaten of leerstrategieën.
2. Benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen, met in het bijzonder aandacht voor de leerlingen die bij stap 2 gesignaleerd zijn.
3. Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften (overzicht gebaseerd op LVS toetsen, eigen observaties en methodetoetsen), zodat zij van en met elkaar leren.
4. Opstellen van een individueel handelingsplan (IHP) wanneer een leerling iets anders nodig heeft dan hetgeen beschreven staat in het onderwijsplan.
5. Uitvoeren van het onderwijsplan en IHP's.
6. Evalueren van het onderwijsplan en IHP's.

4.1.1. Onderwijs

Iedere leerling krijgt in beginsel verkorte stapelinstructie voor alle basisvakken. Het jaarplan verrijking op Quadratum is ontwikkeld om kinderen die extra uitdaging nodig hebben bovenop het regulier curriculum, dat al standaard compact en versneld wordt aangeboden, een variabel verrijkingsaanbod te kunnen doen. De kinderen werken aan de verrijking tijdens taakwerktijd. Alle leerlingen maken van spelling en rekenen de voortoetsen, volgen de plenaire instructie waar nodig en verwerken de nog benodigde lessen. Als er weinig tot geen fouten worden gemaakt in de voortoetsen, is de nog benodigde plenaire instructie en verwerking heel beperkt. Op Quadratum wordt de aldus vrijgekomen tijd gebruikt voor het aanbod van de tweede leerlijn. De basis voor de samenstelling van dit jaarplan is de input, de wensen en de behoeften van leerlingen.

Leerlingen met meer dan 1 fout op de prétoetsen voor de basisvakken krijgen standaard stapelinstructie. Leerlingen met 0 of 1 fout op de prétoets krijgen de stapelinstructie facultatief en krijgen verdiepend werk op maat met bijbehorende instructie (waar mogelijk in clusters) tijdens taakwerktijd. Leerlingen bij wie hiaten in de basisvakken zijn geconstateerd of leerlingen met leerproblemen krijgen specifieke instructie (waar mogelijk in clusters) tijdens taakwerktijd.

4.1.2 Het IHP

In ons LVS systeem ESIS beschrijft de leerkracht voor ieder kind de belemmerende en stimulerende factoren (ook t.a.v. de thuissituatie) en daarnaast per kind de algemene en vakspecifieke onderwijsbehoeften.

Gedurende het jaar werkt de leerkracht dit overzicht steeds bij als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen of er nieuwe inzichten zijn, zodat het een actueel document blijft.

4.1.3 Groeps- en leerlingbespreking

De groepsbespreking tussen intern begeleider en groepsleerkracht vormt een belangrijke schakel in de zorg aan leerlingen. De cyclus van planmatig werken wordt afgerond met de groepsbespreking, die tevens weer de start is van de nieuwe cyclus.

De intern begeleider is belast met de *begeleidingsverantwoordelijkheid*, de leerkracht heeft de *uitvoeringsverantwoordelijkheid*.

Deze groepsbesprekingen zijn opgenomen in de jaarplanning en worden twee keer per jaar georganiseerd na de Cito toetsafnames in februari en juli.

In november is een extra groepsbespreking ingepland, waarbij de focus ligt op de groepsvorming en het LVS sociaal-emotionele ontwikkeling (SCOL) dat in oktober wordt afgenomen. Er wordt ook bekeken of de vorig jaar opgestelde plannen en ingezette trajecten voor leerlingen volgens afspraak verlopen en eventueel moeten worden bijgesteld (wat werkt wel of niet?).

Tijdens de groepsbespreking in februari en juli wordt het onderwijsrendement op groepsniveau (inclusief eventuele OPP's) geëvalueerd, met daarbij specifieke aandacht voor het analyseren van toetsgegevens. Er wordt van gedachten gewisseld over eventuele interventies en over de invulling van het onderwijs in de komende periode. Tevens wordt in kaart gebracht op welke punten de leerkracht daarbij ondersteuning nodig heeft en hoe dat gerealiseerd kan worden.

Daarnaast is er in de groepsbespreking gelegenheid om individuele leerlingen te bespreken. De leerkracht moet deze leerlingen vooraf benoemen op het voorbereidingsformulier. Mocht de problematiek complex zijn en meer tijd vragen dan beschikbaar is in de groepsbespreking, dan wordt er een vervolgspraak gemaakt om deze leerlingbespreking voort te zetten.

N.B. Het overleg over de zorg aan individuele leerlingen wordt niet beperkt tot de momenten in of rond de groepsbespreking, maar vindt gedurende het schooljaar naar behoefte doorlopend plaats.

Initiatieven voor overleg hierin kunnen uitgaan van leerkrachten, intern begeleider of ouders. Twee wekelijks gesprek tussen leerling en leerkracht over welbevinden en persoonlijke doelen (Simulise).

4.1.4. Rapportage aan en gesprekken met ouders

- september: een individueel startgesprek van de groepsleerkracht met ouders en leerling. Bij nieuwe instromers wordt er later een startgesprek gepland.
- November: ouder-kindgesprekken. Voor deze gesprekken wordt een gespreksformulier ingevuld door de leerkracht waarop vorderingen en bijzonderheden over de eerste periode worden beschreven.
- Tweemaal per jaar worden – passend in de HGW gesprekscyclus -de vorderingen van de leerlingen beschreven in het rapport. De scores van de LVS-toetsen zijn hierin ook opgenomen. In november is een extra gesprekmoment met ouders voor de leerlingen waarover zorgen zijn.

Aansluitend op het meegaan van de rapporten worden de gesprekken met ouders gevoerd. De rapporten gaan mee in:

- februari
- juni/juli
- mei: voorlopig-adviesgesprekken groep 7.

De leerlingen van alle groepen zijn actieve gesprekspartners tijdens alle bovengenoemde gesprekken.

Groep 8 extra:







Voor uitgebreide beschrijving van het actuele VO-adviestraject, verwijzen we naar de Rotterdams Plaatsingswijzer van FOKOR en het Protocol PO-VO Quadratum.


4.2. Opbrengstgericht Passend Onderwijs (OPO)

In het schooljaar 2018-2019 stellen we Onderwijsplannen Rekenen-Wiskunde, Taal, Spelling en Begrijpend lezen op. In het tweede semester voeren we dit plan in alle groepen uit. We hanteren bij dit vakgebied de beschreven OPO werkwijze en zullen in de opbrengstenbespreking ook de OPO overzichten bekijken en analyseren.

Het OPO-onderwijs is gebaseerd op de onderstaande zes uitgangspunten en zullen in de school- en groepsbesprekingen nadrukkelijk aan de orde komen.

Zes uitgangspunten opbrengstgericht passend onderwijs

 <p>Van eind naar begin</p> <p>Dit uitgangspunt gaat over de context waarbinnen het onderwijs passend wordt gemaakt. Het eindpunt, de schoolambitie, bepaalt hoe de onderwijsbehoeften eruitzien en deze bepalen op hun beurt weer het onderwijsprogramma. Onderwijsbehoeften volgen uit de persoonskenmerken van een schoolpopulatie, een groep leerlingen of een enkele leerling. Je kunt niet spreken van passend onderwijs als er geen doel is dat je nastreeft.</p>	 <p>School > groep > leerling</p> <p>Opbrengstgericht en passend onderwijs start op schoolniveau. Het onderwijsprogramma van de school heeft tot doel om alle leerlingen te bedienen. Omdat groepsopbrengsten verschillen, is het zaak om per groep dit programma verder passend te maken. Tot slot gaan we voor individuele leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften het onderwijs finetunen.</p>	 <p>Middenmoot als vertrekpunt</p> <p>Passend onderwijs vereist een ankerpunt. Dit is de middenmoot in een schoolpopulatie of in een groep. De middenmoot in de schoolpopulatie is het ankerpunt van de inrichting van het onderwijsprogramma. In een groep is de middenmoot het vertrekpunt van de leerkracht en vormt daarmee de kern van een eventuele aanpassing van het onderwijsprogramma.</p>	 <p>Overeenkomsten in onderwijsbehoeften</p> <p>Onderwijs geven we niet aan individuen, maar aan groepen individuen met gemeenschappelijke kenmerken en onderwijsbehoeften. Leren zien we als een groepsproces waarmee we het leren van elkaar en de coöperatieve vaardigheden van leerlingen stimuleren. Groepsgewijs onderwijs zorgt ook voor een gevoel van cohesie. Chris Struiksma verwoordde het mooi in Focus op Feiten (2009, CED-Groep): 'Elk kind is uniek, maar dat betekent niet dat een eigen leerprogramma mogelijk, nodig of zelfs maar wenselijk is.' Waar het om gaat is dat er voor elke leerling voldoende uit het onderwijs te halen is.</p>	 <p>Eerst convergent dan divergent</p> <p>Het schoolaanbod start altijd met convergente differentiatie. Dit betekent dat een hele groep leerlingen tegelijkertijd aan één set doelen werkt en dat er verschillende aanpakken zijn om deze te realiseren: basis, verrijkt en intensief. Convergente differentiatie is met name goed voor leerlingen die de basis- of de intensieve aanpak ontvangen. De school is vrij om te bepalen wanneer zij een meer divergent aanbod doet aan de leerlingen voor wie (verdergaande) verrijking of intensivering van het onderwijs niet meer afdoende is. Zij kunnen de leerlijn respectievelijk versneld of vertraagd doorlopen.</p>	 <p>Respons op instructie</p> <p>Elke leerling, elke groep en de hele schoolpopulatie laat een respons zien op het onderwijsprogramma. We onderscheiden hierin drie onderdelen: de vaardigheidsgroot, de leerdoelbeheersing en de betrokkenheid. Respons op instructie hebben we nodig om te monitoren of er sprake is geweest van opbrengstgericht passend onderwijs. Is de respons voldoende, dan gaan we door met wat we deden. Is de respons onvoldoende, dan gaan we op onderzoek uit en passen we het onderwijs eventueel aan. Natuurlijk wel in de juiste volgorde: eerst de school, dan de groep en dan de leerling.</p>
--	--	--	--	---	--

© MasterclassOPO Met bronvermelding is deze afbeelding vrijelijk te gebruiken in welk medium dan ook. MasterclassOpbrengstgerichtPassendOnderwijs 

Voor nadere uitleg van het gedachtegoed en werkwijze van OPO verwijzen we naar de artikelen op www.masterclassopo.nl

5. Het ontwikkelingsperspectief (OPP)

Wij stellen op Quadratum een OPP op voor de volgende leerlingen:

Richtlijn:

- Leerlingen die als gevolg van een leer- of gedragsstoornis onvoldoende kunnen profiteren van het leerstofaanbod van Quadratum en gebaat zijn bij een eigen leerlijn.
- leerlingen die structureel beneden hun eigen mogelijkheden presteren (onderpresteerders volgens 5 typering van Betts en Neihart).
- leerlingen bij wie het welbevinden ernstig in het geding is.
- leerlingen die i.v.m. hun stoornis of handicap zeer specifieke onderwijsbehoeften hebben.
- Alle leerlingen die een arrangement van PPO hebben.
- Leerlingen die versnellen; deze leerlingen doorlopen bijvoorbeeld 2 leerjaren in één schooljaar.

OPP 1- Algemeen deel

In het algemene deel van het OPP wordt de leerling breed in kaart gebracht, per vakgebied een uitstroomniveau en een algemene uitstroombestemming bepaald. Ook worden de individuele streefdoelen over de resterende onderwijstijd gepland.

OPP 2- Handelingsdeel

In het handelingsdeel van het OPP worden het leerstofaanbod, de aanpak en de extra ondersteuning beschreven. Dit deel “hangt” aan het onderwijsplan en is voor de groepsleerkracht de leidraad voor zijn dagelijks handelen.

Het handelingsdeel wordt opgesteld per jaar, met een tussenevaluatie in januari.

Ouders worden nadrukkelijk betrokken bij de OPP's: zij denken als “ervaringsdeskundigen” met de professionals mee over een passende aanpak van hun kind en dragen waar mogelijk actief bij aan de ondersteuningsplannen.

Ouders dienen de OPP's en de evaluaties steeds te ondertekenen.

Bij het opstellen van het OPP houden we rekening met de volgende aandachtspunten:

- De leerling moet een bepaalde mate van zelfstandigheid hebben;
- Extra begeleiding mag niet onevenredig veel tijd van de leerkracht vragen (het plan moet uitvoerbaar zijn)
- De leerkracht moet structureel tijd inplannen voor instructie aan de betreffende leerling.

**De OPP's worden opgesteld door de groepsleerkracht in overleg met de intern begeleider en ouders. Op punten waar mogelijk wordt ook het kind zelf betrokken.*

6. Zorgstructuur op Quadratum

De leerlingenzorg wordt vormgegeven onder aansturing van de volgende personen:

*M. Selles	intern begeleider
*I. Preller	ondersteuning IB
*J. Breedijk	HB deskundige (extern)

Betrokken bij de interne zorg zijn:

groepsleerkracht

intern begeleider

directie

schoolcontactpersoon PPO

schoolmaatschappelijk werker

leerlingbegeleider (arrangement)

stagiaires / ouders – onder aansturing van leerkracht of intern begeleider

Betrokken bij de externe zorg zijn:

Ambulant begeleiders
Logopedisten
Remedial teachers
Rekenspecialisten
Fysiotherapeuten/Cesartherapeuten
Wijkteams
Centrum voor Jeugd en Gezin
Psychologen/orthopedagogen
Veilig Thuis
Behandelcentra dyslexie

6.1. Begeleidingsniveaus binnen de school

1. De begeleidingszorg wordt primair geboden door de groepsleerkracht zelf binnen de groep, waarbij de leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte een geïntensiveerd aanbod krijgen (zie IHP)
2. De intern begeleider wordt structureel betrokken bij de zorgbegeleiding; de ontwikkeling van de leerling wordt doorlopend gemonitord en in ieder geval besproken tijdens de groepsbespreking. De leerling krijgt extra ondersteuning of aanbod binnen/ buiten de groep en /of volgt eigen leerlijn (OPP).
3. De leerling wordt besproken met de schoolcontactpersoon van het PPO en indien nodig worden externe deskundigen ingeschakeld voor extra ondersteuning (via PPO of particulier); leerkracht en intern begeleider zorgen voor goede afstemming.
4. Verwijzing voor verder onderzoek naar specifieke problematiek
5. Verwijzing naar SBO of SO

Voor de nieuwe werkwijze van en samenwerking met PPO- Rotterdam verwijzen wij naar www.pporotterdam.nl.

6.2. Verantwoordelijkheden en taken binnen de zorg op Quadratum

De leerkracht

De belangrijkste taak op onze school is weggelegd voor de leerkracht. De leerkracht is de spil in de zorg voor de leerling.

De leerkracht:

- Geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren.
- Stelt de onderwijsbehoefte van leerlingen vast aan de hand van gesprekken (met leerlingen en ouders), eigen waarnemingen en toetsgegevens;
- Is duidelijk op de hoogte van, en gebruikt, onderwijskundig verantwoorde methoden.
- Stelt duidelijke en verwachtingsvolle doelen.
- Geeft effectieve instructie op het lesdoel, gebruikmakend van delen van het expliciete directe instructiemodel (EDI).
- Gebruikt waar nodig activerende en coöperatieve werkvormen
- Voert een goed klassenmanagement.
- Registreert relevante zaken nauwgezet (resultaten, observaties, gesprekken)
- Schept een positief werkklimaat en hanteert een flexibele klassenorganisatie.
- Werkt samen met collega's en vraagt om hulp indien nodig.

- Streeft naar constructieve samenwerking met ouders en betreft hen zoveel mogelijk bij de ontwikkeling van hun kind.
- Evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen.
- Signaleert een leerling die opvalt in zijn ontwikkeling en/of leervorderingen.
- Past de juiste toets- en observatie-instrumenten toe.
- Stelt individuele handelingsplannen op en voert deze uit.

De intern begeleider:

De intern begeleider (IB-er) heeft als taak om leerkrachten te ondersteunen in het bieden van zorg.

De taken van de interne begeleider zijn:

- Het samen met de leerkracht opstellen van IHP's en ontwikkelingsperspectieven (OPP's).
- Het voorbereiden en leiden van de groepsbesprekingen.
- Het ondersteunen van leerkrachten bij het analyseren van toets- en observatiegegevens.
- Het coachen van de leerkrachten in het organiseren en uitvoeren van hun onderwijs en zorg.
- Het onderhouden van de orthotheek.
- Het houden van periodiek overleg met de directie t.a.v. de opbrengsten en de leerlingenzorg.
- Inzicht hebben in en bespreekbaar maken van (trend)analyses op basis van beschikbare data op groepsniveau.
- Zorg dragen voor registraties en archiveren van de leerling-dossiers – op papier en digitaal.
- Onderhouden van contacten met externe deskundigen.
- Participeren in het netwerk interne begeleiding van het samenwerkingsverband.
- Het organiseren van multidisciplinair overleg t.a.v. leerlingen.
- Het onderhouden van specialistische kennis t.a.v. leerlingenzorg en relevante informatie overdragen aan de leerkrachten.
- Volgen van actuele ontwikkelingen binnen het onderwijs, advisering aan de directie en medebepaling van het beleid en eventuele innovaties t.a.v. het onderwijs en de zorg.

De HB deskundige (arrangement)

Leerlingen kunnen mede ondersteund worden door extra individuele begeleiding.

De taken zijn:

- Het opstellen - in overleg met IB'er en leerkracht- en uitvoeren van een IHP of plan van aanpak.
- Het ondersteunen van de leerkracht bij de begeleiding van de leerling.
- Verslag uitbrengen naar de leerkracht van de vorderingen.
- Tijdig aanleveren van schriftelijke evaluaties (t.a.v. het OPP/IHP) en waar mogelijk aansluiten bij overlegmomenten met ouders.
- Het onderhouden van specialistische kennis van hoogbegaafdheid, verrijking en leerlingenzorg.
- Het onderhouden van contacten met ouders, school en ambulante begeleiders.

- Het in overleg met directie en interne begeleiding uitvoeren van groepstrainingen aan leerlingen (weerbaarheid, faalangst, sociale vaardigheden), voor zover daarvoor ruimte is binnen de formatie.

De directie:

Taken t.a.v. de leerlingenzorg:

- Schept een positief (werk)klimaat voor leerlingen, leerkrachten en ouders.
- Faciliteert de groepsleerkrachten en intern begeleiders om het onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven.
- Zorgt voor borging van afspraken en werkwijzen.
- Ziet, samen met de intern begeleiders, toe op correcte naleving van afspraken en protocollen.
- Volgt en analyseert samen met de intern begeleiders de opbrengsten (op groeps- en schoolniveau) en bespreekt deze trendanalyses met het team.
- Neemt deel aan het MDO.
- Draagt eindverantwoordelijkheid.

6.3. Overlevormen binnen de zorgstructuur

Overleg	Betrokkenen	Frequentie
IB- intern	Ib'ers en de HB deskundige	Tweewekelijks
Groepsbespreking	Ib'er met groepsleerkracht	3x per jaar
IB- directie	Ib'er met directie	Wekelijks/maandelijks
IB – hulpinstructie	Ib'er met ouders en/ of stagiaires die hulp geven aan leerlingen (leeshulp – rekensprint)	2x per jaar instructiemoment + evaluatie
IB- AB	Ib'er met ambulant begeleiders/SCP PPO	volgens afspraak, minimaal 3x per jaar bij groot overleg
IB - LB	Ib'er met leerlingbegeleider, indien betrokken	minimaal 5x per jaar – bij start plan en bij (tussen)evaluaties
IB- MT Opbrengsten	Ib'ers met overige MT leden – ter voorbereiding van de opbrengstenvergadering met het team en stichting.	2x per jaar
Staf	Directie, ib'ers, HB deskundige (o.a. formatie + beleidsplannen)	wekelijks
IB -platform	Ib'ers Stg. Kind en Onderwijs Rotterdam	ongeveer 5x per jaar
IB –SCP	Ib'er met schoolcontactpersoon (SCP'er) van PPO	ledere 6 weken
IB-netwerk	IB'ers van de scholen in de wijk, SCP'en van PPO, Regiomanager PPO	ongeveer 5x per jaar
IB- SMW	Ib'er en schoolmaatschappelijk werker	volgens afspraak
OZO	Ib'ers, directie, SMW'er, schoolverpleegkundige CJG, SCP'er.	6x per jaar

	Op uitnodiging eventueel wijkagent, wijkteam, leerkracht; Ook ouders vragen we aanwezig te zijn.	
IB-logopedie	Ib'ers en vaste, met school samenwerkende, logopedisten	volgens afspraak
IB – taal- /rekenspecialist	Ib'ers en vaste, met school samenwerkende, taal-/rekenspecialist	volgens afspraak
Overige externen	Ib'er en psychologen, orthopedagogen, remedial teachers, therapeuten, dyslexiebehandelaars e.d.	volgens afspraak
IB- ouders	Ib'er en ouders, waar mogelijk met groepsleerkracht	volgens afspraak

7. Didactische modellen en werkvormen

7.1. Zelfstandig werken en Weektaak

Op Quadratum wordt standaard stapelinstructie gegeven (d.w.z. alle basisstof wordt gecompact en versneld aangeboden en de bijbehorende instructie is topdown en houdt rekening met grote denkstappen van de doelgroep) die in totaal ongeveer 20 minuten duurt. Vervolgens wordt er tijdens de taakwerktijd gewerkt aan de basisvakken met gebruikmaking van de diverse onderwijsmethodes en Muiswerk (een adaptief programma voor de basisvakken). Aandacht voor executieve functies, persoonlijke leerdoelen (zie www.Talentstimuleren.nl van SLO) en metacognitieve vaardigheden vinden wij voor de ontwikkeling van een kind in het algemeen en voor onze doelgroep in het bijzonder van groot belang. Deze taakwerktijd doet een appèl op plannings- en oplossingsvaardigheden zoals kunnen inschatten van tijd, prioriteiten stellen, structuur aanbrengen, taakoriëntatie, doorzettingsvermogen, reflecteren op het eigen werk, hulp vragen aan andere leerlingen, samenwerken en kunnen omgaan met uitgestelde aandacht. Bovendien moeten de leerlingen, wil de leerkracht effectieve individuele instructie kunnen geven, een zekere tijd zelfstandig taken kunnen uitvoeren.

Taakwerk:

In de groepen 4 t/m 8 (groep 4, groep 5, groep 6, groep 6/7, groep 7 en groep 8) wordt gewerkt met een taakbrief waarvan ook de persoonlijke leerdoelen onderdeel uitmaken. Voor sommige leerlingen betekent dit remediërende taken of oefening, voor anderen een verrijkings- of verdiepingspakket voor een of meerdere vakken.

7.2. Hulpmiddelen bij taakwerk:

taakbrief
groeps time-timer
digibord-tool (zoals bijv. stoplicht)

Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen ook worden gebruikt:

kleine time-timers
studybuddies
geluiddempers (koptelefoons)

7.3. Activerende en coöperatieve werkvormen

Door regelmatig te kiezen voor activerende en coöperatieve werkvormen, betrekken we de leerlingen meer en actiever bij de les en wordt ieder kind aangezet tot denken, waardoor de lesstof optimaal verwerkt wordt en beter beklijft.

Coöperatieve werkvormen stimuleren daarbij ook allerlei vaardigheden zoals: luisteren, hulp geven, overleggen en aanmoedigen. De werkvormen kunnen op verschillende momenten van de les ingezet worden, bijvoorbeeld om voorkennis te activeren, als verwerkingsactiviteit of als reflectieopdracht.

8. Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften:

Omdat wij ons volgens onze visie en missie richten op een optimale ontplooiing van alle leerlingen, geven wij het onderwijs op Quadratum, zodanig vorm dat wij ook voor leerlingen met specifieke behoeften een zo passend mogelijk aanbod en een zo passend mogelijke aanpak willen realiseren.

Bij het vormgeven daarvan zoeken wij de balans te tussen wat noodzakelijk of wenselijk is voor het individuele kind en wat haalbaar is binnen de school en de groep.

In de orthotheek en online is allerlei informatie te vinden over achtergronden en begeleiding van deze leerlingen. De lb'er overlegt indien gewenst met de leerkracht over de te maken keuzes hierin.

Daarnaast profiteren veel van deze leerlingen met speciale onderwijsbehoeften van onze structuuraanpassingen die door de hele school gebruikt worden, zoals bv.:

- studybuddies
- time-timers
- geluiddempers/ koptelefoons
- beloningssystemen
- vaste dagindelingen
- zichtbare dagplanning

Daar waar de onderwijsbehoefte van het kind of de groep de vraag en mogelijkheden van de school overschrijdt, werken wij als school zoveel mogelijk samen met vaste ketenpartners, met wie wij structureel contact houden, afspraken maken en overleg hebben (PPO, SMW, CJG, logopedisten, rekenspecialisten, remedial teachers, coaches, aanbieders van trainingen, psychologen en orthopedagogen enz);

Voor de onderstaande groepen met specifieke onderwijsbehoeften hebben we onze aanpak uitgebreider vastgesteld en beschreven. We verwijzen hiervoor naar onze bijgevoegde documenten, beleidsstukken en protocollen en ons SOP (School Ondersteunings Profiel):

8.1. Leerlingen met dyslexie

- Dyslexieprotocol Quadratum

8.2. Leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie

- Protocol dyscalculie Quadratum

8.3. Leerlingen met een onveilige thuissituatie (geweld en of verwaarlozing)

- Protocol meldcode Quadratum

9 Doubleren en versnellen

In het schoolplan van Quadratum is onze visie op onderwijs beschreven. Een van de pijlers van ons onderwijs is dat we op onze school toewerken naar het optimaal afstemmen van onze lessen op de onderwijsbehoeften van de kinderen. We houden rekening met belemmerende en stimulerende factoren van individuele kinderen. Ons onderwijsaanbod is afgestemd op de bijzondere doelgroep die wij op onze school bedienen. Onze leerlingen ontvangen binnen de basisondersteuning een compactprogramma op de basisvakken, aangevuld met verdieping en verbreding op deze vakken. Daarnaast zijn er vakspecifieke leerlijnen voor de groepen. Hierdoor werken kinderen op groepsniveau en wordt rekening gehouden met de individuele onderwijs- en instructie- en uitdagingsbehoefte. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen een jaar over moeten doen of ver voor gaan lopen op hun klasgenoten. In principe doorlopen kinderen dan in 8 jaar de basisschool. Soms zijn er toch redenen om een kind te laten doubleren (zittenblijven) of een jaar te laten versnellen. Aan beide beslissingen gaat een zorgvuldige route vooraf. Het belang van het kind staat altijd voorop. De beslissing tot doubleren of versnellen is een onderwijsinhoudelijke beslissing die door school, in samenspraak met ouders, wordt genomen. Naast schoolresultaten wegen gedrag, motivatie en werkhouding een rol.

9.1 Protocol doublure

Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken is gebleken dat doubleren vaak geen rendement oplevert. Het eerste jaar nadat een kind is blijven zitten, presteert hij vaak beter. Dat is logisch: hij doet alles voor een tweede keer. Maar na een aantal jaren zakt de zittenblijver terug naar het niveau van voor doubleren. De doublure levert dan uiteindelijk geen leerwinst op. Toch kan het soms zinvol zijn om een kind te laten doubleren, bijvoorbeeld omdat een kind door ziekte en/of verzuim een periode minder heeft kunnen profiteren van het onderwijs. Ook jonge leerlingen hebben soms baat bij een doublure, dit kan voorkomen dat zij hun hele schoolcarrière op hun tenen moeten lopen. Op Quadratum wordt doublure in overweging genomen wanneer;

- Een kind onvoldoende resultaat op de toetsen van het leerlingvolgsysteem behaalt en dit niet passend is bij de cognitieve mogelijkheden van het kind.
- De doublure leerwinst voor het kind op kan leveren; het verwachte uitstroomniveau van het kind wordt daadwerkelijk hoger dan zonder doublure.
- Een kind onvoldoende heeft kunnen profiteren van het onderwijs. Denk hierbij aan bijvoorbeeld ziekte van de leerling of problemen in de thuissituatie die veel impact hebben gehad op de leerling.
- Een kind een zeer jonge leerling is en daardoor op zijn tenen moet lopen.
- Een kind als zij-instromer start op Quadratum en in overleg met de aanleverende school en ouders wordt besloten dat plaatsing in de vorige groep wenselijk is.

Doublure is een schoolbeslissing en wordt altijd zorgvuldig overwogen en met ouders besproken tijdens de voortgangsgesprekken. Wanneer de school denkt dat een doublure helpend kan zijn voor een kind, worden in ieder geval de volgende stappen gezet:

- Uiterlijk n.a.v. de CITO M toetsen bespreekt de leerkracht met de lb-er dat doublure overwogen zou moeten worden en de redenen.
- Ouders en leerling worden van deze overweging en de redenen op de hoogte gesteld door de leerkracht en de IB-er. In principe licht de ouder zijn of haar kind in, tenzij ouders expliciet aangeven dat zij willen dat de leerkracht dit doet.
- In geval van externe oorzaken die leiden tot onvoldoende schoolresultaat wordt de begeleiding van deze leerling in het OZO (onderwijs-zorg-overleg) besproken. Waar nodig wordt externe hulp ingeschakeld.
- Wanneer er sprake is van zij-instroom, brengt de IB-er de gegevens van de vorige school in kaart en neemt zo nodig extra toetsen af.
- In april is er opnieuw een gesprek met ouders, leerkracht en lb-er om de vorderingen van de leerling te bespreken.
- In juni wordt definitief besloten of de leerling doubleert.
- In juni wordt dit met ouders besproken en aan de leerling verteld.
- De lb-er zorgt dat het beslistraject helder is en wordt beschreven in het dossier van de leerling.

9.2 Protocol versnellen

Hoewel we ervan uitgaan dat kinderen in principe in 8 jaar de basisschool doorlopen, kan er soms besloten worden een kind te laten versnellen. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken is gebleken dat dit in de meeste gevallen een positief effect heeft op de verdere ontwikkeling van kinderen. We spreken van versnellen wanneer een kind niet de volledige 8 jaar nodig heeft om zich de stof van de basisschool eigen te maken. Soms wordt er ook gesproken over een klas overslaan. Het verschil tussen versnellen en een klas overslaan zit in de aangeboden lesstof. Wanneer een kind een klas overslaat, slaat het ook letterlijk een deel van de lesstof over, met het risico dat hiaten ontstaan. Wanneer een kind versnelt, wordt alle stof getoetst en waar nodig aangeboden om deze hiaten te voorkomen. Op Quadratum kunnen kinderen daarom wel versnellen maar geen groep overslaan.

- Versnelling kan overwogen worden wanneer;
- Een kind onvoldoende uitdaging vindt in de eigen groep ondanks extra aanbod.
- Het LOVS een uitstroomprognose op VWO-niveau geeft (I-scores). Er op minimaal 2 gebieden (waarvan minimaal 1 rekenen of begrijpend lezen) een voorsprong is van (meer dan) 10 maanden in DLE en (meer dan) een jaar in functioneringsniveau.
- Een kind de leerstof van de eigen groep volledig en goed beheerst. Er is geen achterstand in DLE of functioneringsniveau op een van de basisvakken (rekenen, begrijpend lezen, spelling, technisch lezen).
- Een kind onvoldoende aansluiting vindt bij de kinderen van de eigen groep en wel bij de kinderen van hogere groepen.
- Versnellen is een schoolbeslissing en wordt zorgvuldig overwogen en besproken met ouders (en kind) tijdens voortgangsgesprekken.
- Wanneer de school denkt dat een versnelling wenselijk kan zijn voor een kind, worden in ieder geval de volgende stappen gezet:

- De leerkracht bespreekt met de IB-er dat versnelling overwogen zou moeten worden en waarom. Dit kan ook plaatsvinden op aangeven van ouders.
- Ouders en leerling worden van deze overweging en de redenen op de hoogte gesteld door de leerkracht en de IB-er. In principe licht de ouder zijn of haar kind in, tenzij ouders expliciet aangeven dat zij willen dat de leerkracht dit doet.
- Cognitieve vorderingen en niveau van het kind worden in kaart gebracht door het kind door te toetsen met LOVS toetsen.
- Wanneer er sprake is van zij-instroom, brengt de IB-er de gegevens van de vorige school in kaart en neemt zo nodig extra toetsen af.
- Indien gewenst kan de versnellingswenselijkheidslijst ingevuld worden.
- Op basis van alle verzamelde gegevens wordt in een overleg met IB-er, leerkracht en eventueel directie of deskundigen besloten of het kind inderdaad kan versnellen.
In een gesprek met ouders wordt de beslissing van school besproken en afspraken voor vervolgstappen gemaakt.
- De IB-er zorgt dat het beslistraject helder is en wordt beschreven in het dossier van de leerling.

Vaststellen onderwijsprogramma voor leerlingen die versnellen

- Op basis van Cito analyse op itemniveau worden doelen bepaald die reeds behaald zijn of waarop nog instructie en/of oefening nodig is.
- Hiermee wordt een startpunt in de methode bepaald.
- Methodetoetsen worden afgenomen. Op basis hiervan wordt het oefenprogramma samengesteld. Om de stof van twee jaar te doorlopen is de richttijd per blok 1.5 week.
- De leerkracht is verantwoordelijk voor het samenstellen van het aangepaste onderwijsprogramma.

9. Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL)

Twee keer per jaar wordt voor alle leerlingen de SCOL ingevuld. We gebruiken deze gegevens om te monitoren en te sturen op sociale interactie en welbevinden.

Bij de bespreking van de SCOL-uitslagen nemen we een aantal stappen: eerst analyse van de eigen groep, daarna in de bouw vergelijken van resultaten met (parallel-)groepen en vorige jaren. Zeker dat laatste is ook van belang, aangezien SCOL alles te maken heeft met de relatie die de leerkracht heeft met de leerling. Die relatie is de basis van waaruit de leerkracht de vragenlijst van SCOL invult. Aangezien die relatie bij een vorige leerkracht een andere kan zijn geweest, is in voorgaande jaren mogelijk een andere uitslag te zien. Nuttig in dit verband is ook het beeld te vergelijken met dat van de eventuele duo-collega.

De stappen zijn dan als volgt:

1. Afname SCOL (bij voorkeur bij duo-collega's door beide collega's om een completer beeld te krijgen)

2. Analyse van de uitslagen van de eigen groep (door de leerkracht)

- a. vergelijk de uitslagen met die van de eventuele duo-collega's
- b. voor de groepen 6 t/m 8: vergelijk de uitslagen met die van de leerlingen zelf (LeerlingSCOL)
- c. opvallende scores?

Probeer helder te krijgen. Verwerk deze gegevens in ESIS.

1. welk waarneembaar leerlinggedrag ligt aan die score ten grondslag? (hoe concreter hoe beter)
2. doet dit leerlinggedrag zich alleen voor in de relatie met jou als leerkracht? (vergelijk duo-collega, vorige leerkracht)
3. Beschrijf je doelen en acties (begint met goede analyse, waarop actiepunten gebaseerd zijn, mogelijk handelingsplan)

Is het beeld niet helder, maar is er wel sprake van urgentie, probeer dan verheldering te verkrijgen door bijvoorbeeld:

1. observatie door de ib'er van de leerling of de groep (mogelijk ook in de relatie met de leerkracht)
2. informerend gesprek met leerling(en) en/of ouder(s)
3. Gesprek met je duo-collega

Leerkrachten bespreken de gegevens uit de SCOL tijdens de groeps- en leerlingbespreking met de IB'er.

NB: Dit is een werkdocument. Onze zorgstructuur, zowel opzet als uitvoering, is in ontwikkeling.